

مَوْجِزُ الْعَالَمِ

تاریخ ایران

قبل از اسلام

حسن پیرنیا

بعد از اسلام

عباس اقبال آشتیانی

نشر آوازی مهدیس

سرشناسه	: پیرنیا، حسن، ۱۲۵۲ - ۱۳۱۴.
عنوان و نام پدیدآور	: تاریخ ایران: قبل از اسلام/ تألیف حسن پیرنیا. بعد از اسلام/ عباس اقبال آشتیانی.
مشخصات نشر	: تهران: آوای مهدیس، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۹۲۰ ص.: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۹۹-۲۵-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.
موضوع	: ایران - تاریخ
شناسه افزوده	: اقبال آشتیانی، عباس، ۱۲۷۵ - ۱۳۳۴.
رده بندی کنگره	: ۱۰۹ DSR ۱۳۹۳ ت ۲۲ پ ۹/
رده بندی دیویی	: ۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۴۰۴۸۴

تاریخ کامل ایران
از آغاز تا مشروطه

ناشر: انتشارات آوای مهدیس

نویسنده: پیش از اسلام (حسن پیرنیا) - پس از اسلام (عباس اقبال آشتیانی)

ناظر فنی چاپ: حسین زینالهور

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۸۴-۳۲-۰

قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - خیابان ژاندارمری، پ ۶۳ واحد ۱

تلفن: ۸ - ۶۶۴۷۶۵۷۶ پخش مهدیس: ۰۹۱۲۱۰۰۹۵۲۰

e فهرست مطالب e

۳۴	مقدمه
۳۴	تصویری کلی از جغرافیای فلات ایران
۳۸	نژادها: نژاد سفید پوست - مردمان هند و اروپایی
۴۰	آریان‌ها، شعبه ایرانی آنها
۴۱	امدن آریان‌ها به فلات ایران
۴۴	مذهب آریان‌ها و اخلاق آنها
۴۵	خانواده، طبقات، شکل حکومت
۴۸	مختصری از تاریخ عیلام
۴۸	مقدمه
۴۹	حدود عیلام
۴۹	نژاد
۵۰	زبان
۵۰	خط
۵۰	مذهب
۵۱	شهر شوش
۵۱	تقسیم گذشته‌های عیلام
۵۳	عیلام از زمان بسیار قدیم تا ۲۲۲۵ ق.م
۵۳	سومری‌ها و اکدی‌ها
۵۴	مذهب
۵۵	پاتسی‌های سومری
۵۶	اکدی‌ها و سلسله سامی
۵۷	قوت یافتن سومر
۵۷	انقراض دولت سومر به دست عیلامی‌ها
۵۸	کارهایی که سومری‌ها برای بشر کرده‌اند
۵۹	اوضاع عیلام

۶۰	عیلام از ۲۲۲۵ الی ۷۴۵ ق.م.....
۶۰	بزرگ شدن بابل.....
۶۰	سلسله اولی.....
۶۱	سلسله سوم یا کاسی ها.....
۶۲	سلسله چهارم یا پاشا ها.....
۶۲	سلسله ششم یا بازی ها.....
۶۴	عیلام از ۷۴۵ تا ۶۴۵ ق.م.....
۶۴	در این دوره طرف عیلام آسور است.....
۶۶	عهد سوم - آسور جدید.....
۶۶	جنگ های آسور با عیلام.....
۶۷	آسوریانی پال و جنگ های او.....
۶۹	انقراض عیلام.....
۷۰	خاتمه.....
۷۲	تاریخ آریان های ایرانی.....
۷۲	مقدمه.....
۷۳	یونانی های قدیم که راجع به تاریخ ایران آثاری از خود گذاشته اند.....

باب اول

دوره مادی

۷۶	مقدمه.....
۷۹	فصل اول: شاهان ماد.....
۷۹	دیاکو و تأسیس دولت ماد.....
۸۰	فرورتیش.....
۸۰	هووخ شتر.....
۸۲	لیدیه.....
۸۳	ایخ توویگو.....
۸۵	فصل دوم: تمدن مادی.....

باب دوم

دوره اول پارسی‌ها

۸۸	 مقدمه
۹۰	 فصل اول - (شاهان هخامنشی)
۹۰	 کوروش بزرگ
۹۰	 خروج بر اینخ توویگو
۹۲	 تسخیر لیدیه
۹۳	 تسخیر مستعمرات یونانی در آسیای صغیر
۹۵	 تسخیر ممالک شرقی
۹۵	 تسخیر بابل
۹۸	 خصال کوروش
۹۹	 دوم - کمبوجیه
۱۰۱	 واقعه بردیای دروغی
۱۰۳	 سوم - داریوش اول - بزرگ
۱۰۵	 تشکیلات داریوش
۱۰۷	 تسخیر پنجاب و سند
۱۰۸	 لشکرکشی به اروپا - تسخیر تراکیه و مقدونی
۱۰۹	 جنگ با یونان
۱۱۲	 خصال داریوش
۱۱۳	 چهارم - خشایارشا
۱۱۷	 جهات عدم پیشرفت ایران در این جنگ
۱۱۹	 پنجم - اردشیر اول / ارت خستر
۱۲۰	 ششم - خشایارشای دوم
۱۲۰	 هفتم - سفدیانس
۱۲۰	 هشتم - داریوش دوم
۱۲۱	 نهم - اردشیر دوم / ارت خستر
۱۲۴	 دهم - اردشیر سوم
۱۲۵	 یازدهم - ارشک
۱۲۵	 دوازدهم - داریوش سوم
	 فصل دوم:
۱۲۶	 قشون کشی اسکندر به ایران و انقراض سلسله هخامنشی

۱۲۶	 مقدمه
۱۲۷	 جنگ گرانیک
۱۲۹	 جنگ ایسوس
۱۳۰	 جنگ گوکامل

فصل سوم:

۱۳۳	 تمدن ایران در دوره هخامنشی
۱۳۳	 وسعت دولت هخامنشی
۱۳۴	 تشکیلات
۱۳۵	 داوری و مجازات‌ها
۱۳۶	 سپاه
۱۳۶	 مذهب
۱۳۸	 طبقات
۱۳۹	 صنایع
۱۴۰	 آثار دوره هخامنشی
۱۴۰	 پاسارگاد
۱۴۱	 تخت جمشید
۱۴۱	 نقش رستم
۱۴۲	 شوش
۱۴۲	 سروستان و فیروزآباد
۱۴۲	 زبان و خط
۱۴۳	 کتیبه‌ها

باب سوم

دوره مقدونی و یونانی - اسکندر و سلوکی‌ها

۱۴۶	 فصل اول: فتوحات اسکندر بعد از فوت داریوش سوم
۱۴۶	 تسخیر ممالک شرقی ایران
۱۴۷	 سفر جنگی به هند
۱۴۸	 مراجعت اسکندر به ایران و فوت او
۱۴۹	 فصل دوم: طرز رفتار اسکندر - کارهای او
۱۵۲	 فصل سوم: جانشینان اسکندر - سلوکی‌ها

باب چهارم دوره پارتی‌ها

۱۵۵	پارت یعنی خراسان کنونی
۱۵۶	اشک ۱: ارشک اول
۱۵۶	اشک ۲: تیرداد اول
۱۵۷	اشک ۳: اردوان اول
۱۵۷	اشک ۴: فری یاپیت
۱۵۷	اشک ۵: فرهاد اول
۱۵۸	اشک ۶: مهرداد اول
۱۵۸	اشک ۷: فرهاد دوم
۱۵۹	اشک ۸: اردوان دوم
۱۵۹	اشک ۹: مهرداد دوم / بزرگ
۱۶۰	ارمنستان
۱۶۰	آسیای صغیر
۱۶۱	نخستین ارتباط ایران با روم
۱۶۱	اشک ۱۰: سندروگ
۱۶۱	اشک ۱۱: فرهاد سوم
۱۶۲	اشک ۱۲: مهرداد سوم
۱۶۲	اشک ۱۳: ارد اول
۱۶۵	حران و ماراتن
۱۶۶	اشک ۱۴: فرهاد چهارم
۱۶۶	جنگ دوم با روم
۱۶۷	جنگ سوم با روم
۱۶۹	ارمنستان
۱۶۹	اشک ۱۵: فرهاد پنجم
۱۶۹	اشک ۱۶: ارد دوم
۱۷۰	اشک ۱۷: وانان
۱۷۰	اشک ۱۸:
۱۷۱	اشک‌های ۱۹، ۲۰، ۲۱: واردان، گودرز، وانان دوم

۱۷۱	 اشک ۲۲: بلاش اول
۱۷۲	 تاجگذاری تیرداد دوم در روم
۱۷۳	 بلاش، پاکر دوم، اردوان چهارم
۱۷۴	 اشک ۲۳: خسرو
۱۷۵	 اشک‌های ۲۴ و ۲۵: بلاش دوم و بلاش سوم
۱۷۶	 اشک ۲۶: بلاش چهارم
۱۷۶	 اشک ۲۷ و ۲۸: بلاش پنجم و اردوان پنجم
۱۷۹	 فصل دوم: اوضاع ایران در دوره پارتی‌ها - تمدن اشکانی
۱۷۹	 بسط دولت اشکانی
۱۸۰	 تشکیلات دولت اشکانی
۱۸۱	 مذهب
۱۸۲	 زبان و خط
۱۸۳	 صنایع و فنون
۱۸۴	 تجارت
۱۸۵	 مسکوکات
۱۸۵	 مذاهب خارجه
۱۸۶	 نتیجه

باب پنجم

دوره دوم پارسی‌ها - فصل اول - شاهان ساسانی

۱۸۷	 مقدمه
۱۸۸	 اول: اردشیر اول (ارت خستر)
۱۹۰	 دوم: شاپور اول (شاه پوهر)
۱۹۰	 جنگ اول با روم
۱۹۱	 جنگ دوم - اسارت والرین
۱۹۲	 کارهای شاپور در هنگام صلح
۱۹۳	 سوم: هرمز اول (اواهر مزد)
۱۹۳	 چهارم: بهرام اول (وره ران)
۱۹۳	 پنجم: بهرام دوم (وره ران)
۱۹۴	 ششم: بهرام سوم (وره ران)
۱۹۴	 هفتم: نرسی (نرسه)

۱۹۶	هشتم: هرمز دوم (اتوهر مزد)
۱۹۶	نهم: آذر نرسی (آذر نرسه)
۱۹۶	دهم: شاپور دوم (شاه پوهر) / بزرگ
۱۹۷	جنگ اول با روم
۱۹۸	جنگ دوم با روم
۲۰۱	یازدهم: اردشیر دوم (ارت خستر)
۲۰۱	دوازدهم: شاپور سوم (شاه پوهر)
۲۰۱	سیزدهم: بهرام چهارم (وره ران)
۲۰۲	چهاردهم: یزدگرد اول (یزدکرت)
۲۰۳	پانزدهم: بهرام پنجم (گور)
۲۰۴	جنگ با روم شرقی
۲۰۵	شانزدهم: یزدگرد دوم (یزدکرت)
۲۰۶	هفدهم: هرمز سوم (اتوهر مزد)
۲۰۶	هجدهم: فیروز اول (پیروز)
۲۰۷	جنگ‌های هیاطله
۲۰۸	نوزدهم: بلاش (ولگاش)
۲۰۹	بیستم: قباد اول (کوات)
۲۰۹	پیدایش مزدک، خلع قباد و بازگشت او به سلطنت
۲۰۹	جنگ با بیزانس
۲۱۱	مزدکی‌ها
۲۱۲	بیست و یکم: خسرو اول انوشیروان عادل (خسرو انوشک ربان)
۲۱۲	سیاست داخلی
۲۱۳	سیاست خارجه
۲۱۴	جنگ اول با بیزانس
۲۱۵	جنگ برای لازیکا
۲۱۶	جنگ با هیاطله
۲۱۶	جنگ با خزرها
۲۱۶	دست نشاندگی یمن
۲۱۷	جنگ با ترک‌ها
۲۱۸	جنگ سوم با بیزانس

۲۱۹	 خصال انوشیروان
۲۲۰	 بیست و دوم: هرمز چهارم (اهورمزد)
۲۲۱	 بیست و سوم: خسرو دوم معروف به خسرو پرویز (خسراو پرویز)
۲۲۱	 جنگ‌های خسرو پرویز با بیزانس
۲۲۳	 جنگ‌های هرقل
۲۲۳	 محاصره قسطنطنیه
۲۲۴	 جنگ دستگرد
۲۲۴	 خلع و قتل خسرو پرویز
۲۲۵	 خصایل خسرو پرویز
۲۲۵	 بیست و چهارم: قباد دوم (کوات)
۲۲۶	 بیست و پنجم: اردشیر سوم (ارت خستر)
۲۲۶	 بیست و ششم: الی سی و چهارم: زمان هرج و مرج
۲۲۷	 سی و پنجم: یزدگرد سوم (یزدکرت)
۲۲۸	 نهضت عرب به طرف ایران
۲۲۸	 مقدمه
۲۲۹	 جنگ ذوقار
۲۳۰	 جنگ زنجیر
۲۳۱	 جنگ پل
۲۳۲	 جنگ قادسیه و تصرف مدائن
۲۳۳	 جنگ جلولاء
۲۳۴	 جنگ نهاوند
۲۳۴	 تسخیر ایالات ایران و فوت یزدگرد
۲۳۵	 سلسله ساسانی پس از فوت یزدگرد
۲۳۶	 ایران پس از جنگ نهاوند
۲۳۷	 فصل دوم: تمدن ایران در دوره ساسانی

مبحث اول

۲۳۷	 طبقات، تشکیلات، مسکوکات، تجارت، روابط خارجه
۲۳۷	 طبقات
۲۳۹	 تشکیلات اداری
۲۴۰	 مالیه

۲۴۱	 لشکر
۲۴۲	 داوری
۲۴۳	 چاپارخانه‌ها
۲۴۳	 روحانیون
۲۴۴	 مسکوکات ساسانی
۲۴۶	 ذخیره نقدی خزانه
۲۴۶	 حرفه و تجارت
۲۴۷	 روابط ایران با دول خارجه

مبحث دوم

۲۴۹	 مذاهب در دوره ساسانی
۲۴۹	 مذهب زرتشتی
۲۴۹	 زمان پیدایش زرتشت
۲۵۰	 زندگانی زرتشت
۲۵۱	 آئین زرتشت
۲۵۳	 مذهب مانی
۲۵۵	 مذهب مزدک
۲۵۶	 قسمت دوم: مهر پرستی / میثر (مهر)
۲۵۶	 مذهب عیسوی و بودایی
۲۵۶	 مذهب عیسوی
۲۵۷	 مذهب بودایی
۲۵۸	 معتقدات آریان‌های ایرانی از نظر تاریخ

مبحث سوم

۲۵۹	 اخلاق - مجازات‌ها
۲۵۹	 اخلاق
۲۶۰	 مجازات‌ها

مبحث چهارم

۲۶۱	 زبان، کتب پهلوی، ادبیات، خط، تاریخ
۲۶۱	 زبان - کتب پهلوی
۲۶۳	 ادبیات
۲۶۳	 خط دوره ساسانی

تاریخ ۲۶۴

مبحث پنجم

صنایع ۲۶۵

معماری و حجاری ۲۶۵

کتیبه‌های ساسانی ۲۶۸

نقاشی ۲۶۸

شعر ۲۶۹

موسیقی ۲۶۹

زبان و خطوط ایران قدیم ۲۶۹

دوم - خطوط ۲۷۰

خاتمه ۲۷۱

یک نظر اجمالی به چهارده قرن ایران باستان ۲۷۱

کارهایی که آریان‌های ایرانی برای تمدن بشر کرده‌اند ۲۷۳

بخش اول

تاریخ ایران پس از اسلام (از صدر اسلام تا انقراض قاجاریه)

از صدر اسلام تا استیلای مغول

قسمت اول: تاریخ اسلام

فصل اول: عربستان و قوم عرب ۲۷۷

جزیره العرب ۲۷۷

تقسیمات عربستان ۲۸۲

قوم عرب ۲۸۳

عرب بانده ۲۸۳

عرب قحطانیه ۲۸۴

ملوک حمیر ۲۸۵

سیل عَرم ۲۸۵

استیلای حبشه بر یمن ۲۸۶

قبایل کهلان ۲۸۷

مناذره ۲۸۸

۲۸۹	 غسانه
۲۹۰	 ملوک کنده
۲۹۱	 عرب اسماعیلیه یا مستعربه
۲۹۱	 قریش
۲۹۱	 آداب و ادیان قبل از ظهور اسلام
۲۹۲	 سدانن کعبه و قریش
۲۹۶	 فصل دوم: ظهور اسلام
۲۹۶	 سیرت حضرت رسول - ابتدای امر پیغمبر اسلام
۲۹۷	 میثت پیغمبر اسلام
۲۹۷	 دعوت قریش به اسلام
۲۹۸	 اسلام حمزه و عمر بن الخطاب
۲۹۹	 مهاجرین و انصار
۳۰۱	 هجرت رسول الله از مکه به یثرب
۳۰۲	 غزوه بدر کبری
۳۰۳	 غزوه احد
۳۰۴	 غزوه خندق
۳۰۵	 فتح مکه در سال هشتم هجری
۳۰۶	 غزوه تبوک در سال نهم هجرت
۳۰۷	 وفات حضرت رسول در سال یازدهم هجرت
۳۰۸	 فصل سوم: خلفای راشدین
۳۰۸	 مسئله خلافت
۳۰۹	 خلافت ابوبکر
۳۰۹	 لشکرکشی به ایران و شام
۳۱۰	 خلافت عمر بن الخطاب
۳۱۱	 فتح ایران
۳۱۳	 واقعه جسر
۳۱۳	 واقعه نخلیه
۳۱۴	 جنگ قادسیه
۳۱۵	 فتح مدائن
۳۱۶	 فتح الفتوح نهاوند

۳۱۸	فتوح شام
۳۱۹	فتح مصر
۳۲۰	قتل عمر
۳۲۰	خلافت عثمان
۳۲۱	هلاک یزدگرد سوم و انقراض سلسله ساسانی
۳۲۱	شوریدن مسلمین بر عثمان و قتل او
۳۲۳	خلافت علی بن ابی طالب
۳۲۴	واقعه جمل
۳۲۵	واقعه صفین
۳۲۶	شیعه و خوارج
۳۲۸	قتل حضرت علی در رمضان سال ۴۰
۳۲۸	خلافت امام حسن
۳۳۰	فصل چهارم: خلفای اموی
۳۳۱	وقایع داخلی
۳۳۲	واقعه مرج راهط و خلافت آل مروان
۳۳۵	وقایع خارجی
۳۳۹	فصل پنجم: خلافت بنی عباس
۳۳۹	بنی امیه و موالی
۳۴۱	قیام شیعیان آل عباس
۳۴۲	جنگ زاب
۳۴۳	خلافت سفاح
۳۴۳	بنی عباس و علویان
۳۴۴	خلافت ابوجعفر منصور
۳۴۵	خلافت مهدی و خلافت هادی
۳۴۵	خلافت هارون الرشید
۳۴۷	احوال برامکه
۳۴۸	تجزیه دولت عرب
۳۴۹	خلافت امین
۳۵۰	خلافت مأمون

۳۵۱	 خلافت معتصم
۳۵۳	 خلفای دیگر
۳۵۳	 واثق
۳۵۳	 متوکل
۳۵۴	 معتمد
۳۵۴	 معتضد
۳۵۴	 ناصر
۳۵۵	 مستنصر
۳۵۵	 مستعصم

قسمت دوم

تاریخ ایران بعد از اسلام

۳۵۷	 مقدمه
۳۵۹	 فصل اول - طاهریان و علویان طبرستان
۳۵۹	 الف - طاهریان
۳۵۹	 طاهر بن حسین
۳۶۰	 خوارج
۳۶۰	 طلحه بن طاهر
۳۶۱	 عبدالله بن طاهر
۳۶۱	 طاهر بن عبدالله
۳۶۱	 محمد بن طاهر
۳۶۳	 ب - علویان طبرستان
۳۶۴	 حسین بن زید داعی کبیر
۳۶۵	 محمد بن زید داعی
۳۶۷	 حسن بن علی ناصر کبیر
۳۶۹	 حسن بن قاسم داعی کبیر
۳۷۳	 فصل دوم: دیالمة آل زیار
۳۷۳	 سرزمین دیلم
۳۷۴	 مردآویج بن زیار
۳۷۶	 مردآویج و علی بن بویه
۳۷۸	 قتل مردآویج

۳۷۹	 وشمگیر بن زیار
۳۸۰	 قتل ماکان
۳۸۱	 وشمگیر و پسران بویه
۳۸۲	 مرگ وشمگیر
۳۸۳	 بهستون بن وشمگیر
۳۸۳	 شمس المعالی قابوس بن وشمگیر
۳۸۵	 قتل قابوس
۳۸۷	 فلک المعالی منوچهر
۳۸۸	 نوشیروان بن فلک المعالی
۳۸۹	 شاهزادگان دیگر آل زیار
۳۹۱	 فصل سوم: دیالمه آل بویه
۳۹۱	 پسران بویه ماهگیر
۳۹۲	 اوضاع دربار خلافت مقارن ظهور آل بویه
۳۹۵	 فتح اهواز به دست آل بویه
۳۹۶	 اوضاع بغداد مقارن فتح آن به دست احمد بن بویه
۳۹۷	 فتح بغداد عراق به دست احمد بن بویه
۴۰۰	 مرگ عمادالدوله و امارت عضدالدوله
۴۰۰	 تقسیم ممالک آل بویه
۴۰۲	 دیالمه فارس
۴۰۲	 عضدالدوله بن رکن الدوله
۴۰۳	 وفات عضدالدوله
۴۰۵	 شرفالدوله
۴۰۶	 بهاءالدوله
۴۰۷	 سلطان الدوله
۴۰۸	 ابوکالیجار مرزبان
۴۰۹	 ملک رحیم
۴۱۰	 دیالمه عراق و خوزستان و کرمان
۴۱۱	 دیالمه ری و همدان و اصفهان
۴۱۲	 مؤیدالدوله
۴۱۲	 فخرالدوله

۴۱۲	 مجدالدوله
۴۱۵	 شمسالدوله
۴۱۶	 سماءالدوله
۴۱۶	 اسامی امرای آل بویه و زمان امارت هر یک
۴۱۶	 الف - دیالمه فارس
۴۱۶	 ب - دیالمه عراق و خوزستان و کرمان
۴۱۷	 ج - دیالمه ری و اصفهان و همدان
۴۱۸	 فصل چهارم: صفاریان
۴۱۸	 سیستان پیش از قیام یعقوب
۴۱۹	 ابتدای امر یعقوب
۴۲۱	 یعقوب بن لیث - محاربات یعقوب با مخالفین داخلی
۴۲۲	 فتح هرات
۴۲۲	 استیلای یعقوب بر کرمان و فارس
۴۲۳	 فتح کابل
۴۲۴	 فتح نیشابور و انقراض طاهریان
۴۲۵	 جنگ یعقوب با خلیفه
۴۲۷	 مرگ یعقوب
۴۲۸	 عمرو بن لیث
۴۲۹	 نزاع عمرو و علی
۴۳۱	 لشکرکشی عمرو به فارس
۴۳۱	 داستان عمرو با رافع بن هرثمه و عمال خلیفه
۴۳۴	 جنگ عمرو با اسماعیل سامانی و دستگیری او
۴۳۶	 قتل عمرو
۴۳۶	 ابوالحسن طاهر بن محمد بن عمرو بن لیث
۴۳۸	 لیث بن علی بن لیث
۴۳۸	 ابوعلی محمد بن علی بن لیث
۴۳۹	 امیرزادگان دیگر صفاری
۴۴۲	 فصل پنجم: سامانیان
۴۴۲	 ابتدای امر سامانیان
۴۴۳	 نزاع نصر و اسماعیل با یکدیگر

۴۴۴	اسماعیل بن احمد، امیر عادل
۴۴۵	ابونصر احمد بن اسماعیل
۴۴۶	نصر بن احمد
۴۴۹	کشورگشایی امیر نصر و وقایع خارجی دوره امارت او
۴۵۰	نوح بن نصر
۴۵۲	ابوالفوارس عبدالملک بن نوح
۴۵۳	ابوصالح منصور بن نوح
۴۵۵	ابوالقاسم نوح بن منصور
۴۵۶	مقدمات انقراض دولت سامانی
۴۵۹	ابوالحارث منصور بن نوح
۴۶۰	ابوالفوارس عبدالملک بن نوح
۴۶۰	انقراض دولت سامانی
۴۶۱	نظری به وضع اداری و طرز حکومت سامانیان
۴۶۵	فصل ششم: غزنویان
۴۶۵	ابتدای امر غزنویان
۴۶۷	ابوالقاسم محمود بن سبکتکین
۴۶۷	نزاع محمود و اسماعیل
۴۶۷	قیام امیر مستنصر سامانی
۴۶۸	محاربات محمود با خلف بن احمد سیستانی
۴۶۸	سلطان محمود و خانیان ترکستان
۴۶۹	فتح خوارزم و جرجانیه
۴۷۰	غزوات محمود در هندوستان
۴۷۲	فتح ری و اصفهان
۴۷۳	وفات سلطان محمود
۴۷۶	سلطان محمد بن محمود
۴۷۷	سلطان مسعود بن محمود
۴۷۷	لشکرکشی‌های سلطان مسعود
۴۷۹	سلطان مسعود و ترکمانان غز و سلجوقی
۴۸۳	مرگ سلطان مسعود
۴۸۴	سلطان مودود بن مسعود

۴۸۵	 علی بن مسعود و مسعود بن مودود
۴۸۵	 عبدالرشید بن محمود بن سبکتکین
۴۸۵	 فرخزاد بن مسعود بن محمود
۴۸۵	 ظهیرالدوله ابراهیم برادر فرخزاد
۴۸۶	 علاءالدوله مسعود بن ابراهیم
۴۸۶	 ارسلان شاه پسر مسعود سوم
۴۸۷	 یمینالدوله بهرام شاه بن مسعود
۴۸۸	 تاجالدوله خسرو شاه بن بهرام شاه
۴۸۸	 سراجالدوله خسرو بن ملک بن خسرو شاه
۴۹۰	فصل هفتم: سلاطین غور
۴۹۰	 غور و خیال و فیروزکوه
۴۹۰	 اصل و نسب غوریان
۴۹۱	 سیفالدین سوری
۴۹۲	 علاءالدین حسین جهانسوز
۴۹۳	 سیفالدین محمد بن علاءالدین حسین
۴۹۴	 غیاثالدین ابوالفتح محمد بن سام
۴۹۴	 غوریان و خوارزمشاهیان
۴۹۶	 معزالدین محمد بن سام
۴۹۶	 فتح هندوستان
۴۹۹	 قتل سلطان معزالدین غوری
۴۹۹	 غیاثالدین محمود بن غیاثالدین محمد
۵۰۱	 بهاءالدین سام و علاءالدین اتسز
۵۰۱	 علاءالدین محمد بن شجاعالدین علی
۵۰۲	فصل هشتم: سلاطین سلجوقی
۵۰۲	 اصل و نسب سلاجقه
۵۰۴	 رکنالدین ابوطالب طغرل بن میکایل بن سلجوق
۵۰۴	 فتح گرگان و طبرستان
۵۰۵	 فتح خوارزم و ری و همدان
۵۰۷	 طغرل و دیالمة کاکویه و آل بویه
۵۰۸	 اوضاع دارالخلافه و آذربایجان و الجزیره مقارن استیلاى طغرل

۵۱۱	 دفع فتنه بساسیری
۵۱۱	 وفات طغرل اول
۵۱۲	 عضدالدوله محمد البارسلان بن جفری
۵۱۳	 قتل عمیدالملک
۵۱۳	 فتوحات البارسلان
۵۱۳	 فتح ارمنستان و قسمتی از گرجستان و ابخاز
۵۱۵	 فتوحات البارسلان در طرف مشرق
۵۱۵	 فتح ملازگرد
۵۱۷	 قتل البارسلان
۵۱۷	 جلال الدین ابوالفتح حسن ملکشاه
۵۱۷	 فتوحات ملکشاه
۵۱۸	 فتح انطاکیه
۵۱۹	 فتح حلب
۵۱۹	 فتح ماوراءالنهر
۵۲۰	 اسماعیلیه و ظهور دعوت جدید
۵۲۲	 قتل خواجه نظامالملک
۵۲۳	 مرگ ملکشاه
۵۲۵	 رکن الدین ابوالمظفر برکیارق
۵۲۶	 محاربات برکیارق با مدعیان سلطنت
۵۲۸	 قیام محمد بن ملکشاه بر برکیارق
۵۳۰	 وفات برکیارق
۵۳۰	 تجزیه دولت سلجوقی
۵۳۰	 غیاث الدین ابوشجاع محمد
۵۳۱	 سلطان محمد و اسماعیلیه
۵۳۳	 وفات سلطان محمد
۵۳۳	 سلطان ممزالدین ابوالحارث احمد سنجر
۵۳۴	 دوره امارت سنجر
۵۳۵	 لشکرکشی سنجر به ماوراءالنهر
۵۳۵	 فتح غزنین
۵۳۶	 دوره سلطنت سنجر - جنگ ساوه

۵۳۸	 لشکرکشی دوم سنجر به ماوراءالنهر
۵۳۸	 تأسیس دولت‌های قراختایی و خوارزمشاهی
۵۳۹	 جنگ اول بین سنجر و اتسز
۵۳۹	 جنگ قطوان
۵۴۰	 لشکرکشی‌های سنجر به خوارزم
۵۴۱	 فتنه غز
۵۴۲	 وفات سلطان سنجر
۵۴۴	 اوضاع خراسان پس از مرگ سنجر
۵۴۵	 منیث‌الدین ابوالقاسم محمود بن محمد
۵۴۶	 جنگ محمود با گرجیان
۵۴۶	 جنگ محمود با مسترشد خلیفه
۵۴۷	 غیاث‌الدین داوود بن محمود - رکن‌الدین ابوطالب طغرل بن محمد
۵۴۸	 جنگ بین سنجر و مسعود
۵۴۸	 غیاث‌الدین ابوالفتح مسعود بن محمد
۵۴۹	 قتل مسترشد در ۱۸ ذی‌القعدة ۵۲۹ و راشد در ۲۵ رمضان ۵۳۲
۵۴۹	 مرگ مسعود در اول رجب ۵۴۷
	معزالدین ابوالفتح ملک‌شاه بن محمود - غیاث‌الدین ابوشجاع محمد بن محمود بن محمد
۵۵۰	
۵۵۱	 غیاث‌الدین ابوالفتح سلیمان شاه بن سلطان محمد
۵۵۱	 رکن‌الدین ابوالمظفر ارسلان شاه بن طغرل
۵۵۲	 رکن‌الدین ابوطالب طغرل بن ارسلان شاه
۵۵۳	 قتل طغرل سوم و انقراض سلجوقیان عراق
۵۵۶	 فصل نهم: اتابکان و خوارزمشاهیان
۵۵۷	 اتابکان آذربایجان
۵۵۷	 شمس‌الدین ابوبکر ایلدگز
۵۵۷	 نصرت‌الدین ابوجعفر محمد جهان پهلوان - مظفرالدین عثمان قزل‌ارسلان
۵۵۸	 نصرت‌الدین ابوبکر بن محمد جهان پهلوان
۵۶۰	 مظفرالدین اوزبک
۵۶۰	 اتابک خاموش قزل‌ارسلان بن اوزبک
۵۶۱	 خوارزمشاهیان

۵۶۱	 قطب‌الدین محمد بن انوشکین
۵۶۱	 علاءالدوله ابوالمظفر اتسز قطب‌الدین محمد
۵۶۳	 تاج‌الدین ابوالفتح ایل ارسلان بن اتسز
۵۶۴	 جلال‌الدین محمود سلطان شاه بن ایل ارسلان
۵۶۴	 علاءالدین تکش بن ایل ارسلان
۵۶۸	 علاءالدین محمد بن علاءالدین تکش
۵۶۹	 سلطان محمد خوارزمشاه و ناصر خلیفه
۵۷۱	 انقراض سلسله قراختایان
۵۷۳	 مجاور شدن مغول با ممالک خوارزمشاهی
۵۷۳	 مرگ خوارزمشاه
۵۷۵	 جلال‌الدین منکبرنی

بخش دوم

از مغول تا انقراض قاجاریه

قسمت اول: تاریخ اسلام قبل از صفویه

۵۷۸	 فصل اول: استیلای مغول
۵۷۸	 اقوام ترک و مغول
۵۸۰	 چنگیزخان
۵۸۱	 چنگیزخان و خوارزمشاه
۵۸۲	 انقراض دولت نایمان و حمله به ممالک خوارزمشاهی
۵۸۴	 فتح بخارا
۵۸۴	 فتح سمرقند
۵۸۵	 فتح بقیه بلاد ماوراءالنهر
۵۸۵	 عبور مغول از جیحون و تعقیب خوارزمشاه
۵۸۷	 عاقبت سلطان محمد خوارزمشاه
۵۸۸	 واقعه خوارزم و فتح آن
۵۹۱	 عاقبت ترکان خاتون
۵۹۱	 فتح خراسان و ظهور سلطان جلال‌الدین منکبرنی
۵۹۳	 تسخیر مرو و نیشابور و هرات
۵۹۵	 سلطان جلال‌الدین منکبرنی

۵۹۶	 جنگ پروان و فتح جلال‌الدین
۵۹۷	 جنگ سند
۵۹۸	 نتایج ظهور سلطان جلال‌الدین
۵۹۹	 مراجعت چنگیز به مغولستان
۶۰۰	 مرگ جوجی و چنگیزخان
۶۰۲	 فصل دوم: سیاست و آداب مغول
۶۰۲	 حکمت تاریخ در باب چنگیز
۶۰۴	 یاسای چنگیزی
۶۰۵	 آداب مغول
۶۰۹	 نظام لشکری و کشوری
۶۱۱	 تقسیم ممالک چنگیزی
۶۱۲	 فصل سوم: سلطنت جانشینان چنگیز تا ایام فرماندهی هولاگو
۶۱۲	 سلطنت سلطان جلال‌الدین منکبرنی
۶۱۴	 فتوحات سلطان جلال‌الدین
۶۱۶	 جنگ جلال‌الدین با مغول در نزدیک اصفهان
۶۱۸	 پادشاهی اوگتای قآن
۶۱۸	 خاتمه کار سلطان جلال‌الدین
۶۱۹	 هجوم مغول به ممالک اسلامی
۶۲۲	 مرگ اوگتای قآن
۶۲۳	 سلطنت گیوک‌خان
۶۲۳	 سلطنت شعبه دوم خاندان چنگیزی منگو قآن
۶۲۹	 فصل چهارم: لشکرکشی هولاگو به ایران و انقراض خلافت عباسی
۶۲۹	 مأموریت هولاگو و دفع اسماعیلیه
۶۳۲	 تسخیر الموت و انقراض اسماعیلیه
۶۳۳	 فتح بغداد و انقراض خلافت عباسی - خلافت المستعصم بالله
۶۳۵	 فتح بغداد
۶۳۶	 مرگ هولاگو
۶۳۹	 فصل پنجم: سلاطین مغول ایران یا ایلخانان
۶۳۹	 سلطنت اباقاخان
۶۴۰	 جنگ‌های اباقا

۶۴۲	 سلطنت سلطان احمد تگودار
۶۴۳	 سلطنت ارغون خان
۶۴۴	 سلطنت گیخاتو
۶۴۴	 وضع پول کاغذی چاو
۶۴۷	 قتل گیخاتو
۶۴۷	 سلطنت بایدو
۶۴۹	 فصل ششم: سلطنت ایلخانان مسلمان
۶۴۹	 سلطنت سلطان محمود غازان
۶۵۰	 قتل امیر نوروز
۶۵۰	 قتل صدر جهان
۶۵۱	 جنگ‌های غازان در طرف شام
۶۵۲	 وفات غازان
۶۵۳	 اخلاق و صفات غازان خان
۶۵۴	 قواعد و یاساهای غازانی
۶۵۹	 ابنیه غازانی
۶۶۰	 سلطان محمد خدابنده اولجایتو
۶۶۱	 بنای سلطانیه
۶۶۲	 فتح گیلان
۶۶۳	 اولجایتو و مذهب شیعه
۶۶۴	 قتل سعدالدین ساوجی
۶۶۴	 مرگ اولجایتو
۶۶۷	 سلطان ابوسعید بهادرخان
۶۶۸	 قتل خواجه رشیدالدین
۶۷۰	 انقلابات اوایل سلطنت ابوسعید
۶۷۱	 قتل امیر چوپان
۶۷۲	 حوادث سال‌های آخر سلطنت ابوسعید
۶۷۳	 وفات ابوسعید
۶۷۳	 ایلخانان آخری
۶۷۵	 سلطنت ارپاگاون
۶۷۵	 قتل خواجه غیاث‌الدین

۶۷۶	 سلطنت موسی خان
۶۷۶	 سلطنت محمد خان
۶۷۶	 سلطنت طغاتیمور خان
۶۷۷	 خروج امیر شیخ کوچک
۶۷۸	 سلطنت ساتی بیک
۶۷۹	 سلطنت شاه جهان تیمور خان
۶۷۹	 سلطنت سلیمان خان
۶۸۱	 قتل شیخ حسن چوبانی
۶۸۱	 سلطنت انوشیروان عادل
۶۸۳	 فصل هفتم: فترت بین دوره ایلخانی و دوره تیموری
۶۸۳	 سلسله امرای ایلکانی یا آل جلایر
۶۸۳	 سلسله امرای چوبانی
۶۸۳	 سلسله آل مظفر
۶۸۴	 خاندان اینجو
۶۸۴	 سر به داران
۶۸۴	 ملوک کرت
۶۸۵	 ملک رکن الدین بن شمس الدین
۶۸۶	 ملک فخر الدین بن رکن الدین
۶۸۶	 ملک غیاث الدین
۶۸۷	 پسران غیاث الدین
۶۸۷	 ملک غیاث الدین ثانی
۶۸۸	 اتابکان فارس
۶۸۸	 اتابک سنقر
۶۸۹	 اتابک مظفر الدین زنگی بن مودود
۶۸۹	 سعد بن زنگی
۶۹۰	 اتابک ابوبکر بن سعد
۶۹۱	 اتابکان دیگر سلفوری
۶۹۳	 قراختائیان کرمان
۶۹۵	 خاندان اینجو و آل مظفر
۶۹۶	 اصل و نسب آل مظفر

۶۹۸		امیر مبارزالدین
۷۰۰		قتل شیخ ابواسحاق
۷۰۲		شاه شجاع
۷۰۴		وفات شاه شجاع
۷۰۶		زین العابدین
۷۰۷		شاه یحیی
۷۰۷		شاه منصور
۷۰۸		انقراض آل مظفر
۷۱۰		امرای لرستان
۷۱۰		اتابک تکه
۷۱۱		یوسف شاه
۷۱۱		اتابک افراسیاب
۷۱۲		نصرتالدین احمد
۷۱۴		چوبانیان
۷۱۶		امرای ایلکانی یا آل جلایر / امیر شیخ حسن بزرگ
۷۱۶		معزالدین اویس
۷۱۷		فتح تبریز
۷۱۸		وفات اویس
۷۱۸		سلطان حسین
۷۱۹		قتل سلطان حسین
۷۲۰		سلطان احمد
۷۲۱		سر به داران و طغاتی‌موریه
۷۲۳		وجیه‌الدین مسعود
۷۲۳		جنگ امیر مسعود با ملک حسین کرت
۷۲۴		خواجه علی مؤید
۷۲۷		فصل هشتم: تمدن و معارف و صنایع در عصر استیلای مغول
۷۲۷		بزرگان این دوره
۷۲۸		مورخین و نویسندگان
۷۲۹		علماء و عرفا و حکما
۷۳۰		شمرا

۷۳۱	 صنایع و ابنیه و آثار
۷۳۲	 معماری و ابنیه
۷۳۷	فصل نهم: ظهور امیر تیمور و تشکیل سلسلهٔ گورکانیان
۷۳۷	 اوضاع ماوراءالنهر مقارن ظهور امیر تیمور
۷۳۸	 اصل و نسب تیمور
۷۴۰	 لشکر کشی به خوارزم
۷۴۰	 لشکر کشی به منوستان و دشت قبیاق
۷۴۱	 لشکر کشی های تیمور به خراسان
۷۴۲	 تسخیر مازندران و استرآباد
۷۴۳	 یورش سه ساله
۷۴۴	 کشمکش بین تیمور و توقتمش
۷۴۵	 یورش پنج ساله
۷۴۶	 فتح هندوستان
۷۴۷	 یورش هفت ساله
۷۴۸	 جنگ انکوریه
۷۴۹	 مرگ تیمور
۷۵۱	فصل دهم: جانشینان تیمور
۷۵۲	 سلطان خلیل و شاهرخ
۷۵۴	 میرزا علاءالدوله و میرزا الغییک
۷۵۵	 عبداللطیف
۷۵۶	 میرزا عبدالله
۷۵۶	 میرزا بابر
۷۵۶	 سلطان ابوسعید
۷۵۷	 شاهزادگان دیگر تیموری
۷۵۹	فصل یازدهم: ترکمانان قراقویونلو و آق قویونلو
۷۵۹	 امرای قراقویونلو - قرایوسف بن قرامحمد
۷۶۰	 اسکندر بن قرایوسف
۷۶۱	 جهانشاه بن قرایوسف
۷۶۱	 حسنعلی میرزا
۷۶۲	 امرای آق قویونلو - امیر حسن بیگ بن قراعثمان

۷۶۳	 سلطان خلیل و یعقوب بیک
۷۶۴	 امرای دیگر آق قویونلو
۷۶۶	 فصل دوازدهم: اصل و نسب و ابتدای کار صوفیه
۷۶۸	 فتح خراسان
۷۶۹	 لشکر کشی به ماوراءالنهر
۷۷۰	 جنگ چالدران
۷۷۱	 وفات شاه اسماعیل
۷۷۲	 سلطنت شاه طهماسب اول
۷۷۲	 جنگ با ازبکان
۷۷۳	 طغیان القاص میرزا
۷۷۳	 روابط شاه طهماسب با عثمانی
۷۷۴	 وفات شاه طهماسب
۷۷۵	 سلطنت شاه اسماعیل دوم
۷۷۵	 سلطنت محمد خدابنده
۷۷۸	 فصل سیزدهم: سلطنت شاه عباس بزرگ
۷۷۹	 دفع ازبکان
۷۷۹	 فتح لار و بحرین
۷۸۰	 جنگ با عثمانی
۷۸۲	 تسخیر قشم و هرموز
۷۸۵	 مرگ شاه عباس
۷۸۷	 مملکتداری شاه عباس
۷۹۰	 فصل چهاردهم: سلاطین آخر صفوی
۷۹۰	 سلطنت شاه صفی
۷۹۲	 فوت شاه صفی
۷۹۳	 سلطنت شاه عباس دوم
۷۹۵	 مرگ شاه عباس ثانی
۷۹۵	 سلطنت شاه سلیمان
۷۹۶	 پادشاهی شاه سلطان حسین
۷۹۷	 روابط بین ایران و روسیه
۷۹۸	 شورش افغانان غلجائی

۷۹۹	 شورش افغانان ابدالی
۷۹۹	 استیلای افغانه
۸۰۰	 سلطنت شاه عباس طهماسب دوم
۸۰۱	 تعرضات روسیه و عثمانی به ایران
۸۰۲	 جنگ اشرف با دولت عثمانی
۸۰۴	 فصل پانزدهم: سلسله افشاریه
۸۰۴	 ظهور نادر
۸۰۷	 دفع اشرف افغان
۸۰۸	 دفع روس و عثمانی
۸۰۹	 عزل شاه طهماسب
۸۱۰	 محاصره بغداد و شکست سپاه ایران
۸۱۱	 قتل عثمان پاشا و فتح لشکر ایران
۸۱۲	 لشکرکشی به قفقازیه و داغستان
۸۱۳	 تاجگذاری نادر و انقراض سلسله صفوی
۸۱۵	 فتح بحرین و تنبیه بختیاری‌ها
۸۱۵	 محاصره و فتح قندهار
۸۱۶	 لشکرکشی به هند
۸۱۶	 جنگ کرنال
۸۱۸	 سفر نادر به بخارا و خیوه و داغستان
۸۱۹	 روابط نادر با عثمانی
۸۲۲	 تغییر مزاج نادر و قتل او
۸۲۳	 سلطان علیشاه و ابراهیم شاه و شاهرخ
۸۲۶	 فصل شانزدهم: سلسله زندیه
۸۲۶	 اوضاع ایران مقارن ظهور کریم‌خان
۸۲۷	 ظهور کریم‌خان زند
۸۲۹	 شکست محمد حسن خان قاجار
۸۲۹	 سلطنت کریم‌خان
۸۳۰	 اوضاع سواحل و جزایر خلیج فارس در عهد زندیه
۸۳۳	 مرگ کریم‌خان
۸۳۳	 بازماندگان کریم‌خان

۸۳۶	 پادشاهی لطفعلی خان
۸۳۸	 فصل هفدهم: سلسله قاجاریه
۸۳۸	 ابتدای کار قاجاریه
۸۴۱	 جلوس آقا محمدخان
۸۴۲	 لشکرکشی به گرجستان
۸۴۵	 تسخیر خراسان
۸۴۵	 قتل آقا محمدخان
۸۴۶	 سلطنت فتحعلی شاه
۸۴۶	 انقلابات داخلی
۸۴۸	 قتل اعتمادالدوله
۸۴۹	 روابط ایران با هندوستان و افغانستان
۸۵۵	 دوره اول جنگ‌های روس و ایران - الحاق گرجستان به روسیه
۸۵۶	 جنگ اچمیازین
۸۵۷	 قتل سیسیانف
۸۵۸	 جنگ خانشین
۸۵۸	 جنگ اصلاندوز
۸۶۰	 عهدنامه گلستان
۸۶۰	 انقلابات خراسان و افغانستان
۸۶۳	 جنگ ایران و عثمانی
۸۶۵	 دوره دوم جنگ‌های ایران و روس
۸۶۶	 فتوحات سپاه ایران
۸۶۷	 جنگ شکمور
۸۶۷	 جنگ گنجه
۸۶۹	 شکست ایران
۸۷۰	 معاهدات ترکمانچای
۸۷۲	 قتل گری بایدف
۸۷۴	 مأموریت نایب السلطنه به خراسان و یزد و کرمان
۸۷۵	 محاصره هرات
۸۷۶	 مرگ عباس میرزا
۸۷۷	 وفات فتحعلی شاه

۸۷۸	 سلطنت محمد شاه
۸۷۹	 قتل قائم مقام در شب سلخ
۸۸۰	 لشکرکشی به هرات
۸۸۱	 داستان آقاخان محلاتی
۸۸۲	 اختلافات ایران و عثمانی
۸۸۳	 فتنه سالار در ۱۲۶۲
۸۸۴	 ظهور مذهب بابیه
۸۸۵	 فوت محمدشاه در شب ششم شوال ۱۲۶۴
۸۸۶	 فصل هجدهم: سلسله قاجاریه (بقیه)
۸۸۶	 سلطنت ناصرالدین شاه
۸۸۷	 دفع فتنه سالار
۸۸۸	 قیام بابیه
۸۸۹	 دورهٔ صدارت امیر کبیر و اقدامات مفید آن مرد بزرگ
۸۹۲	 عزل و قتل امیر
۸۹۳	 تسخیر هرات
۸۹۶	 جنگ سرخس
۸۹۷	 تعیین مرزهای ایران
۸۹۹	 صدارت حاجی میرزا حسین خان سپهسالار
۹۰۱	 آشنایی ایران با تمدن غربی
۹۰۳	 قتل ناصرالدین شاه
۹۰۷	 سلطنت مظفرالدین شاه
۹۱۰	 فصل نوزدهم: مشروطیت ایران
۹۱۱	 اعطای فرمان مشروطیت
۹۱۲	 سلطنت محمدعلی شاه
۹۱۳	 سلطنت احمد شاه
۹۱۸	 قراردادهای ۱۹۰۷ و ۱۹۱۵ و ۱۹۱۹